

Landstingsstyrelsens förslag till beslut

Motion 2007:4 av Inger Ros och Juan Carlos Cebrian (s) om inrättande av vårdlotsar för personer med funktionshinder

Föredragande landstingsråd: Lars Joakim Lundquist

Ärendet

Motionärerna föreslår inrättande av personliga samordnarfunktioner (vårdlotsar) för personer med funktionshinder.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

För personer med sammansatta vårdbehov är det viktigt att olika aktörer som ger vård och stöd samverkar på ett sådant sätt att den enskildes egna samordningsaktiviteter minimeras. De som har rätt till stöd genom LSS-insatser har bättre förutsättningar att få hjälp med samordning bl.a genom rätten till en kontaktperson och att rätten till insatser erbjuds genom en rättighetslag.

Landstinget bör avvakta med införandet av vårdlotsar för personer med funktionshinder tills förvaltningen konstaterat effekterna av Socialstyrelsens nya föreskrifter om samordning av insatser för habilitering och rehabilitering med andra åtgärder eller insatser. Socialstyrelsen har fått en hel del kritik för de nya föreskrifterna från flera landsting i Sverige som gjort en gemensam uppvaktning. Socialstyrelsen har beaktat en del av kritiken och kommer att komma ut med en reviderad version av föreskrifterna under hösten. Detta innebär att effekterna av kommande föreskrift inte går att värdera i dagsläget.

Bilagor

1 Motion 2007:4

2 Hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltnings tjänsteutlåtande

2007-10-09

Behandling i landstingsstyrelsen

Landstingsrådsberedningen behandlade ärendet den 3 september 2008.

Landstingsstyrelsen behandlade ärendet den 16 september 2008.

Vid behandlingen i landstingsstyrelsen yrkades bifall dels till landstingsrådsberedningens förslag, dels till s- och v-ledamöternas förslag, dels till mp-ledamotens förslag.

Landstingsstyrelsens beslut fattades utan omröstning.

S- och v-ledamöterna reserverade sig till förmån för sitt förslag att bifalla motionen.

Mp-ledamoten reserverade sig:

”Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta *att* bifalla motionen

Motionen tar upp en angelägen fråga. Behovet av vårdlotsar gäller dock inte alla funktionshindergrupper. Både av detta skäl och av resursskäl behöver målgruppen avgränsas. Personer som kan behöva tillgång till en lots är de med kognitiva funktionshinder som har svårt att orientera sig och klara av samordningen av kontakterna inom vården. Det kan handla om personer med utvecklingsstörning, läs- och skrivsvårigheter, autism eller hjärnskada till följd av olycka, sjukdom eller annat t ex personer med afasi efter en stroke, personer med epilepsi eller olika neurologiska skador samt personer med psykiska funktionshinder.”

Ärendet och dess beredning

Inger Ros och Juan Carlos Cebrian (s) har i en motion (bilaga), väckt den 16 januari 2007, föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta *att* inrätta personliga samordnarfunktioner (vårdlotsar) för personer med funktionshinder.

Yttrande har inhämtats från hälso- och sjukvårdsnämnden. Landstingsdirektören har avstått från att yttra sig.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har den 20 november 2007 föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta *att* avge yttrande enligt förvaltningens utlåtande (bilaga).

S- och v-ledamöterna reserverade sig till förmån för sitt förslag att bifalla motionen.

Mp-ersättaren antecknade följande särskilda uttalande.

”Motionen tar upp en angelägen fråga. Behovet av vårdlotsar gäller dock inte alla funktionshindergrupper. Både av detta skäl och av resursskäl behöver målgruppen avgränsas.

Personer som kan behöva tillgång till en lots är de med kognitiva funktionshinder som har svårt att orientera sig och klara av samordningen av kontakterna inom vården. Det kan handla om personer med utvecklingsstörning, läs- och skrivsvårigheter, autism eller hjärnskada till följd av olycka, sjukdom eller annat t ex personer med afasi efter en stroke, personer med epilepsi eller olika neurologiska skador samt personer med psykiska funktionshinder.”

Bilagor

Motionen

Många personer med olika funktionshinder har kontakt med ett stort antal vård- och omsorgsgivare inom både kommun och landsting. Det är inte lätt att hitta rätt i vården, att få kontakt med rätt kompetenser och få en rätt sammanhållen vårdkedja.

Tack vare socialdemokratiska initiativ genomförs nu projekt med vårdlotsar inom äldrevården. Inom cancersjukvården inrättades under 2006 kontaktsjuksköterskor som har till uppgift att stötta de cancersjuka. På motsvarande sätt bör en personlig samordnarfunktion (vårdlots) tillskapas för personer med funktionshinder.

Vårdlotsen ska kunna finnas till hands för att stödja. Men det skulle också kunna handla om att se till att man hittar rätt i vården, att samordna och organisera de olika insatserna. Inrättandet av en personlig samordnarfunktion skulle väsentligt kunna öka kvaliteten på de sjukvårdsinsatser som erbjuds personer med funktionshinder. Därmed skulle en vård på lika villkor i större utsträckning än idag kunna erbjudas denna grupp.

Med anledning av ovanstående föreslår vi landstingsfullmäktige besluta

att inrätta personliga samordnarfunktioner (vårdlotsar) för personer med funktionshinder.

Stockholm den 11 januari 2007

Inger Ros

Juan Carlos Cebrian

Hälso- och sjukvårdsnämndens förvaltnings tjänsteutlåtande

Förvaltningens synpunkter

Vårdlotsar för patienter med cancersjukdom

I mars 2006 beslutade Hälsa- och sjukvårdsutskottet (HSU) om en särskild genomförandeplan avseende utvecklingsplan för cancervården inom SLL. I samband med beslutet anslogs 15 Mkr för att inrätta särskilda kontaktsjuksköterskor för alla cancerpatienter vid cancerbehandlande kliniker. Akutsjukhusen och Ersta sjukhus har fått i uppdrag att anställa kontaktsjuksköterskor vid de kliniker som behandlar patienter med cancersjukdom.

Målet med att inrätta kontaktsjuksköterskor inom cancervården är att förbättra omhändertagandet och att skapa kontinuitet, trygghet och delaktighet för patienter och närstående så att vägen genom vården upplevs som en helhet. Patienten ska kunna nå sin kontaktsjuksköterska i alla skeden av sjukdomen. Sjuksköterskan ska bland annat företräda och beakta patientens bästa avseende omvårdnad, vårdplanering och det psykosociala omhändertagandet. I uppdraget ingår också att vara tillgänglig på telefon alla vardagar under hela året för cancerrelaterade problem.

Vårdlotsar inom äldrevården

I mars 2007 beslöt HSN att ge förvaltningen i uppdrag att tillsammans med Huddinge och Botkyrka kommuner medverka i utvecklingen av Äldrelots. Arbetet med att starta sådan verksamhet påbörjades i september. Äldrelotsen ska ge en snabb och tillförlitlig lotsning mellan hjälpbehövande äldre personer och samhällets insatser i form av hälso- och sjukvård, omsorg och omvårdnad m m. Äldre hjälpbehövande personer ska genom ett telefonsamtal lotsas vidare till rätt instans. Med Äldrelots bör antal akutmottagningsbesök minska och möjligheten att bo kvar i eget boende öka. Kostnaden för äldrelotsen i Huddinge och Botkyrka beräknas för landstingets del uppgå till 500 000 kronor för 2007.

Nya föreskrifter från Socialstyrelsen

Socialstyrelsen antog i juni 2007 förändring av föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2007:10) om samordning av insatser för habilitering och rehabilitering med andra åtgärder eller insatser. Föreskrifterna omfattar hälso- och sjukvårdslagen, tandvårdslagen, delar av socialtjänstlagen samt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Enligt föreskrifterna ska landsting och kommuner gemensamt ta fram rutiner för samordning. En samordningsansvarig person ska utses för att stödja den enskilde. De verk-

LS 0701-0066

samheter som ansvarar för insatser ska erbjuda den enskilde samordning av insatser om det finns sådana behov.

Målgruppen för förändringarna är personer med flera samtidiga sjukdomar, långvariga funktionsnedsättningar eller personer i behov av insatser under lång tid som har behov av rehabilitering eller habilitering och/eller hjälpmedel.

Bakgrunden till de nya föreskrifterna är att det i Socialstyrelsens lägesrapporter, utredningar och tillsyn har framkommit brister i samordningen som drabbat enskilda patienter eller klienten.

Vårdlotsar för personer med funktionshinder

Det är mycket viktigt att personer med funktionshinder får tillgång till insatser på ett samordnat och effektivt sätt och där begrepp som helhetssyn och kontinuitet genomsyrar insatserna.

Personer med funktionshinder är dock en mycket stor grupp och den är svår att avgränsa. Det inte ovanligt bland en stor del av vår äldre befolkning att samma individ har flera diagnoser, sjukdomar och funktionsproblem. Ett system med vårdlotsar liknande det som finns för cancerpatienter kräver att avgränsningar av målgruppen görs.

I utredningen ”LSS – Särskilt personligt stöd (SOU2004:13) Betänkande av LSS- och hjälpmedelsutredningen” påtalade utredaren att det finns ett stort behov av samordning för många brukare inom LSS personkrets. Utredaren föreslog att den enskilde ska ha möjlighet – om han eller hon önskar – att få en utsedd samordnare, en namngiven handläggare, inom insatsen personligt stöd. Kommunförbundets och Landstingsförbundets experter angav i utredningen ett särskilt yttrande där de bland annat gjorde en kostnadsbedömning. ”I Stockholms läns landsting beräknas ca 1 700 personer efterfråga denna insats till en kostnad av 68 miljoner kronor per år för ca 136 heltidstjänster”.

Förvaltningen bedömer att landstinget bör avvakta med införandet av vårdlotsar för personer med funktionshinder tills förvaltningen konstaterat effekterna av Socialstyrelsens nya föreskrifter. Systemet med vårdlotsar kan utformas på olika sätt och erfarenheterna från Vårdlotsar för äldre och för personer med cancersjukdomar bör också tas tillvara innan beslut fattas för nya målgrupper.